

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

6 Quomodo ornari debeat templum & altare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

iniquam fuisse: nam illud c. Placuit, aliam expositionem habere potest: quam supra tradidimus: & quamuis demus illud tunc preceptum, non tamen inde fit, fuisse de substantia consecrationis: preceptum autem iam cessauit: vel quia cessauit ratio & occasio eius, quae fuit ad resistendum hereticis, honorem debitum reliquis Sanctorum oppugnatis: tum etiam, quia in tanta templorum & altarium multitudine, iam id commode impleri non potest.

In tertia parte conclusionis declaratur necessitas altaris consecrati, quae tanta est, ut absque mortali peccato non possit hoc sacrificium celebrari in altari non consecrato: ut docent omnes citati auctores, & constat aperte ex iuribus supra citatis. Additur vero in vltima parte conclusionis, sufficere altare fixum, vel portatile: alterutrum enim horum ita necessarium est, ut nulli omnino liceat, etiam ex privilegio, aliter consecrare hoc sacramentum: nam Episcopus non potest in hoc dispensare, ut constat ex perpetua Ecclesiae consuetudine. Summus autem Pontifex, licet ex graui causa dispensare possit (est enim hoc ius Ecclesiasticum) nunquam tamen legitur id fecisse: nec videtur moraliter esse posse necessarium, aut conueniens. Et vero, si altare consecratum sit, non refert, quod sit fixum vel portatile. Nam quodcumque sufficit, quantum est ex parte altaris, quod dico, quia ex parte loci, seu templi aut domus, in qua est altare, requiritur sua propria benedictio vel consecratio, ut dictum est. Et in hoc est aliqua differentia inter haec duo altaria: quia altare fixum, nunquam est consecratum, nisi sit intra Ecclesiam consecratam, aut benedictam: & ideo, regulariter loquendo, vbi cumque est huiusmodi altare, heri potest sacrificium. Quamquam fingi potest casus, in quo altare consecratum sit, & tamen templum, vel sit pollutum, vel certe non consecratum vel benedictum, ut si combustum fuit vel destrutum, altari integro manente, & postea reaedificetur, & non benedicatur: tunc enim in illo altari non potest fieri sacrificium absque specialis privilegio, vel licentia Episcopi. Altare vero portatile, quia facile transferatur de loco in locum, facile potest in loco benedictio, & non benedictio collocari: & ideo de illo dici solet, non posse aliquem eo uti ad sacrificandum, nisi ex privilegio: quod intelligendum est, quantum ad absolutam & generalem facultatem utendi illo, in quolibet decente loco, ut supra dictum est, ut colligitur ex cap. In his, de privilegio, & c. vlt. eodem tit. in 6. In Ecclesia autem benedicta qualibet absque privilegio potest sacrum facere cum solo altari portatili: ut constat ex vsu, & ex c. Concedimus, de Consecrat. d. 1. Vltimo loco tractari hic poterat de situ altaris, quem in Ecclesia habere debet: potest scilicet, oporteat illud ad Orientem respicere, necne. Sed quoniam haec questio de oratione versus Orientem vulgaris est, alijs locis tractari solet. Dicendum est tamen breuiter, in hac re nihil esse simpliciter necessarium ex precepto. Fuit quidem antiqua Ecclesiae consuetudo, ut in templis seu Ecclesijs altare maius seu principale ad plagam orientalem respiceret, ut fideles ad eum conuerterent, Orientem versus orarent, ut refert Valsfridus Strab. de rebus Ecclesiasticis. c. 4. & constat ex alijs scriptis citandis: & ex communi vsu Romanae Ecclesiae: & ex antiquis Patribus, Clemens. epist. 2. & ex alijs, qui meminerunt consuetudinis orandi ad Orientem, ut in situ. q. 118. ad Orthodoxos, Athanasius. q. 44. ad Antioch. Greg. Niss. orat. 5. Basil. de Spiritu sancto, c. 27. Epiphanius. haeres. 19. Orig. homil. 4. de fide, c. 13. Tertullianus. lib. cont. Valent. c. 3. & in Apolog. c. 16. Augustinus. lib. 2. de Serm. Domini in monte, c. 9. Gersonius. in Theor. rerum Eccles. Paulinus. epist. 12. & D. Thom. 2. 2. q. 84. art. 3. ad 3. Veruntamen, haec consuetudo, nec tam vniuersalis fuit, quin contrarium alicubi factum fuerit, ut de Ecclesia Antiochena refertur Niceph. li. 12. c. 34. & Socrates lib. 1. c. 21. nec modo pertinet ad necessitatem precepti, sed ad decentiam quandam,

ut D. Tho. supra dicit, & ideo non oportet semper seruari, sed quando commode potest. Vnde de reliquis altaribus particularibus constat, indifferenter posse versus quamcumque mundi plagam erigi, ut patet ex vsu omnium Ecclesiarum. Idemque fere est de his, quae in priuatis oratorijs. Cur autem in veteri lege altare tabernaculi, seu templi versus occidentem constitutum fuerit, legi potest in Anastas. Niss. lib. quatuor. Anstas. sionum sacrae Scripturae, q. 48. & D. Thom. 1. 2. q. 102. D. Thom. art. 4. ad 5.

SECTIO VI.

Quomodo ornari debeant templum & altare, in quibus sacrificium est offerendum.

TRACTARE hoc loco possumus, aut de licito & decente ornatu, aut de necessario simpliciter ad sacrificium offerendum, de necessario, inquam ex precepto Ecclesiae: nam ex sola rei natura, aut ex substantia ipsius sacramenti seu sacrificij nulla oritur necessitas alicuius ornatus: agimus autem nunc non de ornatu pertinente ad ministros altaris, qui consistit in vestibus sacris: nec de vasis sacris, eorumque ornatu, & de quibus omnibus postea dicturi sumus, sed solum de ornatu, seu apparatu ipsius templi, vel altaris.

Dico ergo primo, ut fieri possit sacrificium, necessarium est, altare esse praeparatum aliquibus rebus seu ornamentis ad sacrificium necessarijs, praeter quae nullus alius ornatus templi est simpliciter necessarius. Prior pars declaratur breuiter: nam in primis necessarium est, ut super altare, seu aram consecratam extendatur lintheum aliquod, quo operiatur superior pars, seu superficies altaris, ut constat ex vsu Ecclesiae: solet enim altare mappa, seu syndone munda cooperiri. Deinde requiritur palla lineae, super quam immediata extendatur corporale: ita ut ante corporale ad minus duae pallae, seu tobaliae sint extensa super altare, vel vna saltem plicata: illa enim duabus aequiualeat, nec refert, quod in aliqua parte continua sit. De his fit mentio in c. Altaris palla, de Consecr. d. 1. & in c. Nemo, vbi dicitur, non esse mortuum obuoluendum palla, quae fuit in altari. & inf. dicitur, Pallas & vela sanctuarij, si sordidata fuerint ministerio, Diaconi cum humilibus ministris intra sanctuarium lauunt: & infra, Syndonem non foris abluunt. Sed in his decretis non satis declaratur, quae sint, vel quorundam pallae, neque an ab ipso corporali distinctae sint, in c. autem. Si per negligentiam, de Consecr. d. 2. praeter corporale (quod ibi vocatur lintheum altaris) numerantur alia tria linthea. Sic enim dicitur, Si aliquid de sanguine stillauerit super lintheum altaris, & ad aliud stilla uerit, quatuor diebus peniteat, si usque ad tertium, nouem diebus peniteat: si usque ad quartum, viginti diebus peniteat. Vnde probabile est, praeter oblogam map-pam; quae totum altare cooperit, supponi duas alias pallas corporales, quod videntur obseruare, qui has res diuinas diligentius tractant. Consuetudo autem tenet, ut duae pallae sufficiant, ac necessariae sint: & ita docent auctores communiter, ut videre licet in Syluestro. verb. Missa, i. q. 1. cum Paludan. Innoc. & Direct. Palud. Curat. contra Summam Angel. quae dicit, vnam pallam sufficere. De his autem pallis nihil dicendum occurrat, nisi quod esse debent ex materia lineae, ut colligitur ex citatis iuribus: non tamen est necesse illas esse benedictas: quia neque aliquo iure cauetur; neque consuetudine obseruatur. Quod autem altare his pallis cooperiatur; antiquissimum est in Ecclesia: nam eius facit mentionem Clemens, epistol. 2. Et Opratus, Clement. lib. 6. Quis fidelium (inquit) nescit, in peragendis mysterijs ipsa ligna lintheamine cooperiri; inter ipsa sacramenta, vel amem tangi potuit, non lignum. & Burchard. libro 3. capit. 97. refert ex Concilio Rhe-mensi, haec verba, Altaria, in quibus corpus Domini consecretur; sanguisque eius hauritur, cum omni veneratione honoranda sunt, Curat. & Burchard.

Valsfrid.
Strabo.
Clemens.

Athanasius.
Greg. Niss.
Tertullianus.
Augustinus.

Paulinus.

Nicephorus.
Socrates.

Palud.

Innoc.

Direct.

Curat.

Opratus.

Clement.

Burchard.

Rhem.

Isidorus. & mundissimis linteis ac pallis cooperienda. Ad hoc etiam alludit Isidorus, epist. ad Guilfredum, in c. Perlectis, dist. 25. ubi dicit, ad Diaconum pertinere, componere mensam Domini, atque vestire, & infra dicit, pertinere ad Archidiaconum ordinationem vestimenti altaris à Levitis. Vnde in Concilio Toletan. XIII. in c. Quicumque 26. quæst. 5. grauius præcipitur, ne vll⁹ ministrorum Ecclesiæ altare diuinum vestibus sacris exuere præsumat, ubi vestis altaris vocari videtur mappa illa, qua totum altare cooperitur, & illa exui non debet, nisi in feria quinta hebdomadæ sanctæ, ob specialem significationem Christi nudati à vestimentis suis, vt notant Alcuinus de diuinis officijs, & alij: & iuxta hæc explicari potest, q⁹ ait Innocentius libro 2. de myst. Miss. c. 56. ubi ait, duplicem esse pallam: vnâ, quam Diaconus super altare totam extendit, alterâ, quam super calicem plicatam imponit, pars extensa signat fidem, pars plicata signat intellectum. Forte enim hæc duæ pallæ, intelliguntur præter mappam, qua totum altare semper veuitum est. Sed fortasse hæc verba alium habent veriore sensum, vt infra dicam.

Secundo, præter pallas non benedictas requiritur corporale benedictum, quod debet esse lineum, & ab Episcopo consecratum, vt statuitur in c. Consulto. de Consec. dist. 1. ex Eusebio Papa, & Syluestro, prohibentibus, ne sacrificium altaris fiat in serico panno aut tincto, sed in puro linteo ab Episcopo consecrato: terreno, scilicet, lino procreato, atq; contexto, sicut corpus Domini nostri Iesu Christi in sydone lineamunda sepultum fuit. Et hanc esse receptam Ecclesiæ consuetudinem docuit Beda super Marcum, capit. 4. & lib. 6. in Lucam, cap. 7. & Burchard. lib. 3. c. 98. refert simile decretum ex Concil. Rhem. cap. 3. & in cap. Sacras, d. 2. 4. appellatur (Palla sacra,) quia est veluti pallium seu indumentum Christi in altari. Communiter tamen appellatur (corporale) quia syndonem representat, qua corpus Christi inuolutum fuit, vt notauit Isidor. Pelleuista, epist. 123. vel quia in eo corpus Domini superponitur, vt notauit Alcuinus, lib. de diuinis officijs, c. de Celebrat. Missæ, & Durandus, lib. 4. Ration. cap. 29. & Germ. in Theor. rer. Ecclesiasticarum, & Amalar. libr. 3. de Ecclesiast. officijs, cap. 10. & Rabanus, lib. 3. de Instit. Cler. c. 33. qui alia etiam mytheria, & morales significationes in hac Ecclesiæ consuetudine considerant ac declarant, quas hic etiam attingit Diuus Thomas ad 7. & in opusc. 58. Materia igitur huius linteæ esse debet, imo additur in citato loco decreto Concilij Rhemenis, quod in eo alteri⁹ generis materia pretiosior, aut vilior non misceatur. Sed hoc intelligendum est, quoad interiorem partem eius, in qua corpus Domini & calix collocatur: & ideo in Missali Romano dicit in medio non debere serico ornari: in ora autem seu extremitate non est prohibitum, quod auro, vel serico ornatur. Forma autem huius linteæ est consecratio Episcopalis, quæ cum fiat per simplicem benedictionem absque Chrismatis vñctione, simplicibus Sacerdotibus interdum committitur, & multi superiores religionum habent in hoc speciale priuilegium. Durat autem hæc benedictio, quamdiu corporale integrum manet, per ruptionem autem, seu diuisionem amittitur, dummodo notabilis sit, sicut dictum est de Ara: & notauit Syluest. verbo (Corporalia) quæst. 2.

Atque hinc concluditur esse peccatum mortale ex suo genere, Missam dicere sine huiusmodi corporali; quia præceptum hoc, & hæc consuetudo Ecclesiæ est valde grauis: multumq; pertinet ad huius sacramenti reuerentiam, vt colligitur ex Diuo Thoma hic ad octauum. Et hoc est multo certius in hac sacra palla, quam in cæteris non benedictis: in quibus vnâ tantum adhibere, & alteram omittere ob necessitatem, secluso contemptu, aut scandalo, fortasse non esset peccatum mortale, quia res, neq; est tam constans, neque tam grauis. Viramque vero omittit

re graue peccatum esset, quia est contra vniuersalem, & indubitam consuetudinem Ecclesiæ: & est maior indecentia, & irreuerentia. An vero in huiusmodi rebus possit interdum excusari peccatum, dicemus disputatione sequente, de vestibus sacris tractando.

Tandem circa hoc præceptum aduertendum est, olim vnicum tantum fuisse corporale oblongum, super quod corpus & sanguis Christi collocabantur, & residua parte eius cooperiebantur: & hoc tantum est de substantia & rigore huius præcepti: & ubi fuerit in vsu, obseruari potest, iam vero vsus obtrinit, vt in duas partes diuisum sit, quarum altera maior est, & altare seu aram cooperit, & hostiam ac calicem in se recipit, & hæc retinet (corporalis) nom⁹ & de ea sine dubitatione procedunt omnia, quæ diximus, alia vero pars minor est, quæ calix cooperitur, & vulgo (filiola) vocari solet: de qua Soto, distinctione 13. quæstion. 2. artic. 3. dicit, non esse de essentia ornamentorum altaris, & ideo non esse tantum scrupulum, quod sit serica, vel aurea. Ego tamen exultino, quamuis absolute non sit necessaria: supposito tamen, quod corporale non sufficit ad cooperiendum calicem, eodem præcepto esse necessariam: quia hoc pertinet ad integrum mun⁹ corporalium, quo fit, vt talis filiola ad hoc munus assumpta, debeat esse benedicta, sicut corpus Domini, quia est veluti quadam pars eius: & ita seruat vsus Ecclesiæ: & hinc concluditur, debere esse lineam, quia nulla alia materia est capax illius benedictionis: & præterea propter eandem causam, scilicet, quia est pars corporalis. Et fortasse de hac duplici parte loquitur Innocent. dicto lib. 2. de mysterijs Missæ ca. 56. Sic enim scribit, Diaconus corporales pallas super altare disponit, quæ significant linteamina, quibus inuolutum fuit corpus Iesu: pars autem, quæ plicata ponitur super calicem, signat sudarium, quod fuerat super caput eius: & infra: Duplex est palla, quæ dicitur corporale: vnâ, quam Diaconus super altare totam extendit, alterâ, quam super calicem plicatam imponit. Nam Romæ pars illa, quam nos (hijuela) vocamus, fieri consuevit ex parte corporalis plicata, & conueniente composita. Vnde ad vtrumque corporale applicat Innocent. explicatum præceptum Euseb. in d. c. Consulto. Atq; ita vult, etiam partem illam, quæ calici superponitur debere esse lineam, & benedictam ita ergo obseruandum est, saltem quoad interiorem partem, quæ calicem tangit: exterior enim serica esse potest, vel auro elaborata.

Tertio requiritur ad sacrificium, vt in altari sit lignum, seu lucerna aliqua ardens, sine qua Missam dicere, omnes docent esse peccatum mortale. Paludam. Durandus, Soto, & alij distinctione 13. Syluester, Nauarrus, & alij locis citatis, qui afferunt caput vltimum de celebratione Missarum, ubi inter excelsus præceptum sufficiens ostendit, quam esse antiquissimam colligimus ex Concilio Carthagen. I. V. Can. 6. ubi de Acolythis, quando Ordinatur, dicitur, vt ab Archidiacono accipiat ceroterarium cum cereo, vt sciat, & Isidor. lib. 4. Etymologiarum capit. de Clericis, explicat Acolythum solitum esse portare ceretum, quando Euangelium legitur, aut sacrificium offertur. Turonim, ait, accenduntur luminaria ab eis, & deportantur, non ad fugandas tenebras cum Sol eodem tempore rutilet, sed ad signum legitur demonstrandi, vt sub typo luminis corporalis illa lux ostendatur, de qua in Euangelio legitur: Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Similiter Hieronymus contra Vigilantium dicit, in Ecclesia Catholica solere accendi cereos in meridie: quando Euangelium canitur, & Epistola 20. ad Marcellam, mysticam rationem declarat, vt accen-

Auguſt.

Vt accenſo lumine, ſpenti ſpectetur aduentus. Auguſtinus ſermon. 215. de tempore, fideles hortatur, Vt oblationes, quæ in altari conſecrantur, offerant, & cereolos, aut oleum: ſignificans ſolare accendi, quando ſacrificium offertur, & ſerm. 155. figuram aſſert, quod in altari à Salomone dedicato iugiter quotidianus ignis ardebat: & ſignificationem moralem declarat, Vt Chriſtus ignem charitatis accendere, & nutrire in nobis dignetur. Deniq; fuit Eccleſiæ antiquiſſima cõſuetudo accendi luminaria præſertim ad honorem Chriſti Domini, & ad realem præſentiam eius ſignificandam, quia eſt lux vera, & ideo maxime accendi ſolent in templis, vbi corpus Chriſti Domini ſeruatur: ergo maiori ratione accendi debent tempore ſacrificij. De illa vero conſuetudine legi poſſunt multa apud Durandum, libro 1. de ritibus Eccleſiæ c. 8. Ex qua vero materia conſtare debeat huiusmodi lumen, authores non declarant, & in dicto capit. final. de celebrat. Miſſ. ſolum damnatur ille Presbyter, quia ſine igne ſacrificabat. Reſpondetur tamen, Eccleſiæ conſuetudinem eſſe, vt cerea candelæ accenſæ ſint: hoc eſt ſeruandum: nam licet ex oleo ſoleant etiam in Eccleſia lucernæ accendi, & regulariter huiusmodi ſint, quæ coram diuino ſacramento ardent, dum in ſacrario conſeruantur, & tempore etiam ſacrificij ſoleant etiam huiusmodi luminaria accendi, tamen, quod ſola lucerna ex oleo tempore Miſſæ accenſa ſit, nunquam fieri ſolet: neque exiſtimolice, præſertim ſine neceſſitate: in illa vero, quando candelæ cereæ haberi nõ poſſent, non damnare peccati mortalis eum, qui ſine ſcandalo & cõtempu, ſed ex deuotione cum ſola huiusmodi lucerna Miſſam diceret, quamuis ego non conſulerem: inferior autem materia nullo modo adhibenda eſt, vt ex ſæuo, vel ſimili: eſt enim valde indecens, & ab Eccleſiæ vſu prorsus aliena. De numero autem lucernarum dicendum eſt, vnam in rigore præcepti ſufficere, minus vero decere, vt notauit Iacobus de Graſijs, lib. 2. cap. 42. num. 1. Vnde communiter duæ ſaltem adhibentur, & adhibendæ ſunt, quod ſi plures addantur ad maiorem ornatum & reuerentiam pertinent. Solum cauendum eſt, quod Concilium Tridentinum ad monuit ſeſſio. 22. in decreto de obſeruandis in celebratione Miſſæ, ne certus aliquis numerus candelarum ex aliquo ſuperſtitioſo cultu adhibeatur.

Antiquiſſima quædam Eccleſiæ conſuetudo.

Durand.

Conc. Triid.

Sylueſt. Nana. Antonin. Obſerui.

In re morali à communitate non eſt recedendum à communi ſententia in re mo-

rali, quam confirmat Eccleſiæ vſus. Ratio vero eſt, quia memoria facile labi poteſt: & ideo non debet præſertim ex Canone, nam, vt infra dicemus, præceptum eſt, illum integre dicendi, quod fortalle non ita eſt, vel ſaltem non ita obligat in alijs orationibus, vel lectionibus, quæ in Miſſa dicuntur: & ideo magis requiritur, vt liber Miſſalis, ſaltem Canonem cõtineat: nec refert, quod memoriter dici poſſit præſente Miſſali, quia tunc minus eſt periculi: & ſi quid erroris vel perturbacionis contigerit, facile ſuppleri poteſt, aut emendari; quod non ita eſſet, ſi omnino liber nõ haberetur. Deniq; leges attendunt id quod communiter contingit: rariffimum autem eſt, vt aliquis dicere poſſit Miſſam ſine libro: & ideo lex illa ſimpliciter lata cenſetur: quamuis in vno aut altero poſſet minor eſſe neceſſitas: hoc ergo ſimpliciter aſſerendũ videtur. An vero in aliquo caſu, vbi liber de eſt, & Sacerdos eſſet ita inſtructus, & de ſua memoria confidenter, vt moraliter non dubitaret, poſſe ſe omnia integre dicere ſine libro: an, inquam, in eo caſu eſſet peccatum id facere, aliorum iudicio relinquo: nam ego propter multorum authoritatem licentiam dare non audeo: & aliunde ſufficienter rationem peccati non inuenio.

Quinto addere poſſumus, neceſſarium eſſe, vt altare cruce ſaltem ornatum ſit, de quo authores nihil dicunt, neque antiquum decretum. Solum in regulis Miſſalis, & in caremonijs, & ritibus Miſſæ, vel præcipitur, vel ſupponitur, crucem eſſe in altari: & ita ſeruant cõmuniter omnes timorati, & ſui muneris ſtudioſi Sacerdotes: non exiſtimo autem hanc eſſe obligationem peccati mortalis, ne multiplicemus præcepta, quæ non fatiſ conſtant: & quia res non videtur adeo grauis, ſecluo contemptu: videtur ergo ita obſeruari, ſicut alia caremonia, vel ritus Miſſæ. Offerebat autem ſe hic caſus defendendi hanc caremoniam, & crucis venerationem ab impugnationibus hæreticorum: ſed quia, quantum inſtitutum ſcholæſticum poſtulat, hoc fatiſ egimus in primo tomo huius tertie partis, ideo ab ea diſputatione nunc ſuperſedendum eſt: addendo ſolum huiusmodi crucis vſum adeo eſſe antiquum in Eccleſia, vt in Conc. Aurelianenſi vetitum ſit, Eccleſiam ædificari, in qua Episcopopus nõ prius crucem figat, vt haberetur in c. Nemo, de Conſ. d. 1. & apud Burch. libr. 3. c. 6. & Iuonem, lib. 2. c. 6. Vnde eſt illud Ambroſij ſerm. 56. Sine cruce Eccleſia ſtare non poteſt.

ſententia nõ eſt recedendum à communi ſententia.

Necceſſarium eſt ut altare cruce ſaltem ornatum.

Cruce vſum antiquiſſimum.

Cõ. Aurel.

Burch. lib. 2. c. 6. Vnde eſt illud Ambroſij ſerm. 56. Sine cruce Eccleſia ſtare non poteſt.

Innoc. III.

Palud.

Caietan.

Sylueſt. verb.

Vltima pars conſuſionis, nimirum, præter hæc, quæ dicta ſunt, nullum alium templi ornatum eſſe ad ſacrificandum neceſſarium, non aliter probatur, niſi quia nullum Eccleſiaſticum ius, aut conſuetudo illum præſcribit: neq; etiam ex ſola rei natura oſtendi poteſt, vt per ſe manifeſtum eſt. Loquor autem de proprio, & (vt ita dicam) poſitio ornatu: nam debita templa, altaris, & ornamentorum eius munditia, quæ ad decentiam & reuerentiam neceſſaria eſt ex natura rei, non eſt dubium, quin cadere poſſit ſub præcepto: nam ſi nimia eſſet immunditia, reuera poſſet eſſe peccatum. Vnde Innoc. III. in cap. 2. de Cuſtodia Eccleſiæ, vel altaris, præcipit, vt oratoria, vaſa, corporalia, & veſtimenta ſacra, munda & nitida conſeruentur, & grauius reprehendit clericos, qui Eccleſias dimittunt inculatas: aut qui in eis admittunt ſupellectilia profana, ſine vrgente neceſſitate: erit ergo non nullum peccatum, non ſeruare debitam munditiam in huiusmodi rebus, præſertim ad ſacrificium eis vtrando: tum quia eſt contra præceptum Eccleſiaſticum, vt notat Palud. diſt. 13. quæſt. 2. art. 6. conſul. 3. tum etiam, quia eſt contra ius naturale, quod res ſacræ indecenter tractentur, vt addit Caietan. in Sum. verbo, Miſſæ celebratio: vbi dicit, eſſe hoc crimen intolerabile: ſignificans eſſe peccatum mortale ex ſuo genere: quod etiã ſentit Sylueſt.

